

došla u pitanje, sudbina Male Antante sve više će ovisiti o novim faktorima moći u Europi: Njemačkoj i Italiji.

Zbog svoje jasne strukture, bogatstva informacijama i kronološke preglednosti ovo se djelo lako može koristiti kao priručni udžbenik za studente. Sagledavši rad Male Antante kroz sve tri komponente njezine djelatnosti, Sládek je uspio prikazati kompleksnost čimbenika koji su određivali međusobne odnose triju članica. No, fokus njegovog interesa zaustavlja se na utvrđivanju veza Čehoslovačke s druge dvije članice propustivši na taj način dati dublju analizu rumunjsko-jugoslavenskih kontakata. Stoga je nama Mala dohoda interesantnija kao cjeloviti prikaz rada Male Antante iz češke perspektive.

Ida Ograjšek

Damir Grubiša: Politička misao talijanske renesanse. Antologija

Barbat, Zagreb, 2000., 499 str.

Čitatelja koji barem površno prati domaću politološku produkciju u kojoj, uz nekoliko izuzetaka te uz poneki prijevod stranih klasika, dominiraju izdanja kanonskih djela kao prilog povijesti hrvatskih političkih ideja, knjiga Damira Grubiše privući će već svojim naslovom koji obećaje ne samo izbor reprezentativnih tekstova najglasovitijih renesansnih političkih mislilaca, već i sintetski prikaz političkog mišljenja te epohe na tragu anglosaksonske tradicije "history of political thought".

Takva će očekivanja potvrditi i sam autor koji se, određujući u uvodu vlastito metodološko polazište, eksplicitno opredjeljuje za kombinaciju teorijsko-metodološke paradigme kontekstualističke historije političke misli koju su u brojnim metateorijskim raspravama artikulirali J. G. A. Pocock i Q. Skinner utemeljivši tako jedan od najprestižnijih pravaca u okviru intelektualne historije, te klasičnog bio-bibliografskog pristupa. Drugu autorovu u konceptualnom smislu referentnu osnovicu predstavlja Burchardtovo klasično djelo *Kultura renesanse u Italiji*. Na temelju njegova idealističkog poimanja renesansne kao racionalnog i harmoničnog organizma koji je iznjedrio državu – "umjetničko djelo", Grubiša kontrastivno gradi interpretaciju renesansne epohe kao proizvoda trajnog procesa uspostavljanja ravnoteže između proturječnih snaga, odnosno renesansne države kao "obrtničkog djela". Povezujući u metodološkom smislu mikro i makro perspektivu i implicitno afirmirajući kontingenciju kao načelo povijesnog zbivanja, autor je i sebi i čitatelju nametnuo kompleksni interpretativni kod, što se na koncu, međutim, pokazalo odveć riskantnim.

Čita li se dosljedno u tom ključu Grubišinu knjigu, ne može se ne primijetiti neke poteškoće koje su posljedica takva ambicioznog autorova pristupa. Pokušamo li ponajprije ocijeniti konkretnu realizaciju kontekstualističko-biobibliografske interpretacijske paradigme, problemi se očituju ne toliko u povezivanju tih dvaju aspekata, već u nepreciznoj implementaciji Pocock-Skinnerova modela kontekstualističke historije političke misli.

Polazeći od (navodne) jezične prirode političke misli, sljedbenici tog pravca inzistiraju na promatranju relacija nekog konkretnog "političkog teksta" i apstraktnog koda "političkog jezika", (taj odnos sami uspoređuju s dihotomijom *langue/parole* de Saussurea), dok Grubiša kontekstualizam svodi isključivo na ocrtavanje konkretnog sociopolitičkog *millieua*.

Iako autor interpretaciju renesanse izričito temelji na opreci spram Burckhardta, ipak ni sam ne uspijeva odoljeti iskušenju retroaktivne evaluacije renesanse koje mu spočitava. To je osobito uočljivo u IV. poglavlju naslovljenom *Radanje političke znanosti: od umijeća politike do politike kao znanosti*, gdje se renesansna historiografska i politička produkcija implicitno mjere u odnosu prema standardima "moderne" znanosti, što posljeduje onom karakterističnom "scijentističkom" nelagodom koja zrači i iz Burckhardtova djela.

Ukoliko pak na trenutak zaboravimo interpretacijske kriterije koje je zacrtao autor, Grubišina se knjiga može ocijeniti kao vrijedan doprinos hrvatskoj politologiji. Autor je na temelju brojne, uglavnom talijanske i engleske literature, pregledno prikazao glavne pravce renesansnog političkog mišljenja s mnogim inovativnim tumačenjima klasika, usprkos uvođenju nekih, ne odveć sretno odabranih termina (kao, primjerice, **dvoranski** humanizam) i, nažalost, čestim gramatičkim, pravopisnim i tiskarskim pogreškama, osobito u pisanju latinskoga nazivlja. Posebnu vrijednost ovoj knjizi osiguravaju prijevodi Macchiavelijevih, Guicciardinijevih, Castiglioneovih, Petrićevih, Boterovih i Campanellinih tekstova (str. 125-460), od kojih su mnogi za ovu antologiju po prvi puta prevedeni na hrvatski jezik, kao i iscrpan biografski dodatak u kojem su pregledno predočeni biobliografski podaci o svim navedenim autorima (str. 461-477.).

Zrinka Blažević

The Journal of Interdisciplinary History

Vol. 31, br. 1-4, 2000, 2001. MIT Press,
Cambridge, Massachusetts, SAD Urednici
Robert I. Rotberg, Theodore K. Rabb
<http://Imitpress.mit.edu/IJH>

Povezati povijest i onomastiku pri utvrđivanju obrasca po kojem su imena dobivali robovi s Jamajke, povijest i ekonomiju pri mjerenju osobnog bogatstva južnoga Australca, povijest s arheologijom u istraživanju svakodnevice siromašnih sjevernoameričkih obitelji, ili povijest i bilo koju drugu humanističku i društvenu znanost već više od trideset godina za rukom polazi časopisu *The Journal of Interdisciplinary History* koji četiri puta godišnje, na dvjestotinjak stranica, u Sjedinjenim Američkim Državama izdaje Massachusetts Institute of Technology.

Prvi se broj pojavio 1970., potaknut serijom članaka pod naslovom *New Ways in History*, objavljenoj u *The Times Literary Supplementu*. Glavni se urednici – Robert I. Rotberg i Theodore K. Rabb – od tada nisu mijenjali. Rotberg, trenutno profesor na

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
INSTITUT FÜR KROATISCHE GESCHICHTE

RADOVI

34-35-36

ZAGREB 2001-2004

Izdavač

Zavod za hrvatsku povijest
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Za izdavača

Neven Budak

Redakcija

Ivo Goldstein
Borislav Grgin
Mirjana Matijević-Sokol
Nenad Moačanin
Boris Olujić
Nikša Stančić
Božena Vranješ-Šoljan

Urednik

Mario Strecha

Tajnik redakcije

Hrvoje Gračanin

Adresa uredništva

Zavod za hrvatsku povijest, Filozofski fakultet Zagreb, Ivana Lučića 3
tel. 385 1/ 6120 150, 6120 158, fax. 385 1/ 6156 879

Časopis izlazi jednom godišnje. Izdavanje časopisa sufinancira
Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske.

Rješenjem Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SR Hrvatske
br. 6859/1 od 5. X.1982. časopis »Radovi« oslobođen je plaćanja poreza na promet proizvoda.

Časopis je registriran u Ministarstvu znanosti i tehnologije
Republike Hrvatske pod brojem UP-547/2-84-1984.

Naslovna stranica
Iva Makvić

Tisak
Tiskara Rotim i Market, Lukavec

Tiskanje završeno u srpnju 2004. godine

Naklada
400 primjeraka

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Zagreb

UDK 949.75

RADOVI 34-35-36
/ [uređivački odbor Mario Strecha... et al.]. - Zagreb
: Zavod za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta,
2002.-2004. – 520 str. ; 24 cm

– Summaries.

ISBN 0353-295X